

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Egy hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb táblákért 10 — „
Hirdetéseket a kiadóhoz kell küldeni. A hirdetésnek fel kell tüntetni a címet és a tartalmát. A hirdetésnek külön bejegyzést kell adni.

Petőfi.

Debreczen, nov. 12.

Élt Magyarországon, nem is olyan régen egy poeta. Sok minden volt, sok felé megfordult, volt vándorszínész is a többek között, no meg egyuttal a magyar szabadságnak lánglelkű apostola. Ez az annyit szenvedett poeta ott halt meg, küzdve a magyar szabadságért, a segesvári csataterén, meghalt, úgy a mint ő kívánta azt magának, föl nem ösmerve senkitől, elhantolva a közös, nagy sirba.

Ez a poeta, a kinek minden gondolata a honáé volt, a kinek lánglelkében megtermett a »Talpra magyar!« a kinek gyújtó-lelkesítő szavaira csodákat művelt az élesre fent kasza és fegyverre változott a manó . . . ez a poeta ott él máig is minden igaz magyar ember lelkében és élni fog mind addig a mig utolsó dobban az utolsó magyar szív.

Königswarter Hermann ur nem régen nyerte el a magyar báróságot. Azt tudjuk róla, hogy gazdag ember és a sport tudósításokban gyakran találkozunk a nevével.

Königswarter Hermann ur nem tett még semmit Magyarországot, tudunkkal még külföldön sem szerzett még lovaival sem dicsőséget a magyar névnek, Königswarter Hermann báró urról még nem tudunk ez ideig semmit, a

mi az ő hazafias áldozatkészsége mellett bizonyítana, hanem erősen hiszem, ha kiütne ismét egy szabadságharcz, Königswarter ur a bécsi jockey klub olvasó termében venné a magyarországi viszonyokról szóló tudósításokat és biztosan nem sietne a vésszel telt csataterre önkényesen kiontani vérért a magyar hazáért, a magyar szabadságért. Az csak az olyan szegény, fakó poétának való a ki nem hagy itt semmit, se versenytárlót, se mértföldekre terjedő magyarországi uradalmakat, semmi egyebet nem hagy itt, csak egy nagy nemzet örökké tartó szeretetét és lángoló imádatát.

A »Budapesti Napló« veszi át egy bécsi sportlaphól azt a hírt, hogy Königswarter Hermann báró ur egy lovát Petőfinek nevezte el. A fentnevezett lap, igyekszik joakaratulag megmagyarázni a báró urnak, hogy ki volt ez a Petőfi! Főlöszleges fáradság! Königswarter Hermann ur legalább az előzményekből ítélve soha sem fogja azt megérteni, hogy kije volt Petőfi a magyar nemzetnek. Sőt én hajlandó vagyok azt hinni, hogy a báró ur jóhiszeműleg cselekedett, azt gondolván, hogy kitüntetés lesz az arra az ütölt kopott vándordalokra, hogy egy szép angol véru, boxban táplált lovat neveznek el az ő igénytelen, magyar hangzású nevével.

Akár hogy áll a dolog, tisztelt báró ur, akár kihívás, akár bárgyuság ezt

jegyezze meg magának, hogy a magyar ember szent dolgaiból nem hagy tréfát üzni.

Nevezze ön Boulanger-nak vagy Papakosztának lovait . . . az ellen nincs kifogásunk, de ne nevezze el arról a szent névről, a melyet mi a magunk elmaradottságában még most is olyan nagyon tisztelünk. És ha ön jó barátságban akar velünk maradni, úgy változtassa meg lovának a nevét, ha már ön tovább Königswarter marad. Mert a magyar kurucz nép. A magyarral nem jó kezdeni.

Mert még megteszi, hogy ott a versenyterén s az ön társaságának óriási megbotránkozása daczára, oda rohan a bekerített helyiségbe s letöri mind a négy lábát annak a lónak, a mely az ő legnagyobb költségének nevét bitorolja. Már pedig kár volna annak a nemes, jó-véru ártatlan állatnak a gazdája bűnéért szenvednie.

— asim —

A fenti cikk t. írója már átadta nekünk azt, mikor a tegnap délután érkezett Budapesti Napló-ban a következő sorokat olvassuk:

Tisztelt szerkesztőség!

A Budapesti Napló tegnapi számában egy cikk jelent meg Petőfi br. Hengeltb. felirással báró Königswarter Hermann ellen. Az igazság érdekében kötelességemnek tartom kijelenteni,

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Te zö'd zsalus . . .

Te zö'd zsalus rácsos ablak
Mennyit, mennyit megsíratlak.

Barna fejét az a lányka
Nem hajta már ablak fadra

Más a világ itten-ottan
Nem vagy már az ablakodban

Én is hejh de távol estem
Mégis-mégis csöndes estem . . .

Síratgatok-síratgatok
Egy virágos kisablakot,

Síratok egy édes álmat,
Elvesztett boldogságot.

— e. —

Vékony deszka kerítés.

— A Debreczeni eredeti tárczája.

Írta: **Buzás Antal.**

Csupasz ajku, gyerek legény voltam még,
mikor Józsa Gyuri bátyám, az »arrulso« szom-

szédunk rajta kapott, a mint a berenán keresztül szerelmet vallottam az »innenső« szomszédunk leányának — **M a d a r a s z** Evikének.

A vén hunczut nem elégedett meg azzal, hogy mindkettőnköt, de különösen engem halálra bosszantott, hanem még a városban is szétkürtölte a dolgot.

— No megállj, gondoltam magamban, majd megkeresülöd te még ez, tudom lstenem édes lesz a boszu, ha nem is neked, hát nekem.

Mindig kerestem az alkalmat, hogy vissza toroljam az öregnek rajtam elkövetett tettét, de ez sokáig varato't magara.

Hízen talán beverjem a kertre néző ablakait? Mindjárt tudja, hogy ki volt. Lelepjam drága gyümölesét még zölden? azt ugyis megszoktam volt tenni máskor is. No, majd megjön annak is az ideje gondolám s nem is sokat törődtem tovább a dologgal.

Az idő telt, megnőtünk mindketten — én is, Evike is. Szép, derek leány lett belőle, nagyszerű gazdasszony, úgy megtudta főzni az apjának akár a paprikas csirkét, akár a kolompér levest, mint senki jobban a világon.

Jó magam meg végig faragtam már az iskolák padjait, az alap-vizsgákon is tul valék — jelenben egy ügyvédnél bojtároskódtam.

Most már, hogy nagyok lettünk, nem igen kaesingattunk a berenán keresztül egy-

másra, de annál többször sétálgattam én el a rózsám ablak előtt, mely tele volt a tólem került mályva és muskatili bokrokkal. Csak ugy vasárnap délután találkoztunk, mikor at látogattam hozzájuk; olykor-olykor az Évike m Erzsini nénye ott is marasztot ozsonnára.

Azt a »bizonyos édes boszute« már egészen el is felejtettem, pedig sokszor össze kerültem Gyuri bátyámmal. Sokat bosszantottam komaasszonyával, Siposné nénemmel, bizony még öregségükre össze kerü nek. Sokat kaesingattott az öreg legény az »arrulso« szomszédjába.

És no lám, ki hitte volna, milyen boldon tud az ember lenni meg ötven esztendő s korában is.

A dolog így történt:

Egyszer a mint a tuzasban üldögélek, az arrulso szomszédból halk beszédet, asszonyi hangot hallok.

— Tyhü . . . az uram bátyám kis kertjében idegen asszonyi személy? furesa, nagyon furesa.

— Rögön a hásadéknál ternek s atkukocskálok a szomszéd kertjébe.

. . . Hat uramfia! No nézd már a gaz esábitóját, az én drágalatos Gyuri bátyám, hát ott ölelgeti a komáját, Siposné nénemet.

— Majd eldőltem — alig bírtam a nevetést tartani, de azért ott marad'am — lassam mi történt tovább?

hogyan azt a lovat nagy költőnk nevére én neveztem el, miután báró Königsvalter lovai, bár az ő neve alatt futnak, de azoknak részes tulajdonosa én vagyok. A világ művelt nemzeténél száz példát sorolhatok fel, mint az angolok, németek és francziák, rég szokásban van, hogy kiválóknak ígérkező telivér lovaikat nemzetök azon nagyjairól nevezik el, a kikre éppen felette büszkék, nagy államférfiak, költők, uralkodók stb. neveiről, éppen az azok iránt való tiszteletük jeleül. A jelen elnevezés is éppen ezen okból történt, a nélkül, hogy bárkinek nagy költőnk iránt való imádatát meg akartuk volna sérteni.

Tisztelettel

Losonczy Gyula

a magy. lovaregylet és nemzeti kaszinó tagja.

Kiadtuk e levelet is, de kiadtuk a cikket is, mert itt a név mellekes, az eljárás a fő; de különben is Königsvalter br. urnak lehetett volna módjában megakadályozni azt a merényletet, ha akarta volna, a melyet ez a kriminális magyarságu level szépíteni só; igazolni akar s e cselből nem állja azzal gyanúsítani nemzeti nagyjainkat, hogy azokra nevezte meg a résztvevőket, ha egy ló viseli a nevüket. Ezt az eljárást menteni nem sikerül senkinek, hívják bár Königsvalternek, vagy Losonczy-nak s legyen bár tagja a nemzeti kaszinónak s mi ismetlen kijelentjük, hogy az egész nem egyéb hazafiatlan es brüszk sértésnél s nem hisszük, hogy akadjon hely Magyarországon, a hol a közönség ezt a lovat a gyepre kiállni engedje.

Szerk.

Magyarország a párisi világkiállításon.

Lukács Béla v. b. t. t., az 1900. párisi világkiállítás magyarországi kormánybiztosának előadása. Tartotta az országos magyar iparegylet 1897. nov. 11-iki ülésén.

Tisztelt Uraim!

Az 1900. évet, amely a XIX. század záró követ képezi, Franciaország nagyszá-

Rövid idő múlva megtudtam — mely alatt én a pokol minden kínját átélveztem — hogy a két derék lény együtt akarja eltölteni a meg hátra levő napokat s közösen kárpótolni akarják egymást a hosszú magányért, egy boldogabb-lellettel, mely csak ezután fog következni...

... No de már ekkor kitört belőlem a visszafojtott áramlat és oly hangos hahotára fakadtam, hogy meg rendültemek a falak és fak. No látni kellett volna azt a riadalmat, a mit az én eget verő mosolygásom előidézett Siposné néném nem vesztve el hidegvérét egy fa megé igyekezett rejteni természetét, ami igen merész vállalkozás volt részéről — szegény fatörzs — bizony elszegyelette magát mellette.

— Gyuri bá' meredten nézett az égi hang felé — mely visszahozta mindkettőjüket a hetedik menyországból az árnyék világra — talán eszébe jutott az a régi régi história.

— Én pedig, hogy rajtam ne toppanjon — aló... öles lépésekben száguldottam virág agyakon keresztül, fel az udvarra, hol is futaközben elannyira hangosan adtam kifejezést érzelmeimnek, hogy a két kocsi, kik éppen kocsi mostak, csak néztek, ha nem kell-e már kötözni?

— Szegény édesanyám sehogy sem tudta mi bajom.

— — — A boszu teljes volt. A Józsa Gyuri bátyám esetét másnap már mindenki tudta a városban. Hanem, mint később vettem észre, nem igen akarja kutatni ama harmadik személy kitévét, aki uti társa volt a hetedik menyországi, de meg mint boldog férj, még velünk jó szomszédaival sem.

— De azért ő lesz holnap a násznapunk — ugy-e Évikém?

básu nemzetközi világkiállítással akarja megünnepelni és erre meghívta a világ összes nemzetét.

Valamennyi számottevő nemzet elhatározta, hogy a haladás, a bekés munka ezen versenyében meg fog jelenni. Magyarország kormánya és törvényhozása is elhatározta, hogy az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon hivatalosan vesz részt.

Ez az elhatározás különös figyelmet érdemel, mert Magyarország eddig nemzetközi kiállításokon hivatalosan nem igen vett részt. El voltunk foglalva a belső szervezkedés, államunk szervezőjének nagy munkájával és nem igen tartottuk eddig időszerűnek, hogy a világ nagy versenyében mérjük össze erőinket konszolidáltabb viszonyok közt élő nemzetekével.

Ma azonban már minden illetékes tényező abban a véleményben van, hogy Magyarország állami rendezettsége megszilárdul, hogy szellemi és anyagi terén a haladás oly fokára jutott, amely nemcsak lehetséges, hanem szükségessé is teszi, hogy egész szellemi és anyagi erejét a maga külön államiságában a külföldön bemutassa. Igen helyesen utalt a kereskedelemügyi miniszter ur abban a fehérvári beszédében a párisi kiállításon való részvétel érdekében bocsátott ki arra, hogy Magyarország, mely a múlt évben ülte meg ezereves fennállásának ünnepét, a második ezer évet méltóbban alig kezdheti meg, minthogy, ha állami létét, szellemi és anyagi törekvéseinek és munkásságának eddigi eredményeit a külföldön is, a nagy nemzetközi versenyben bemutatja.

A párisi nemzetközi kiállítás nagyszabásúnak ígérkezik. A francziáknak igyekezete odarányul, hogy minden eddig letezetett felülmuljanak. A kiállítás területe ugyan kisebb lesz, mint a Chicagói.

Sok tekintetben talán nem is fogunk találkozni azokkal az óriási méretekkel, a melyek csak Amerikában otthonosak, de az élmunkálatokból, tervezetekből és más egyéb körülményekből már most lehet látni, hogy ugy a rendezés ügyessége, mint az elhelyezés látványossága, nem szólva a résztvevők nagy számáról, valóban minden eddig látottat meghalad.

A nemzetközi kiállítás ügyeit Párisban külön vezérbizottság intézi. Ennek elnöke Picard Alfred, a francia államtanács osztály-elnöke, mellette pedig az ügykezelési vezérigazgató Delaunay Belleville, a párisi kereskedelmi kamara elnöke. A kiállításban résztvevő külföldi államokat külön kormánybiztosok képviselik, akik az általános szervezeti szabályzatok keretén belül az illető ország külön kiállítását rendezik és országuk, valamint kiállítóik a francia vezérbizottságnal védelmezik. A szervezeti szabályzatok a külföldi kormánybiztosoknak elég széles hatáskört biztosítanak. Ezen kívül részben az intéző francia urak rokonszenve, részben a kiállítás sikerének érdekében kifejtett tevékenységük biztosit bennünket az iránt, hogy Magyarország és a magyar kiállítók érdekei a nagy nemzetközi kiállításban a legteljesebb méltánylásban fognak részesülni.

A kiállítást a párisi kiállítások eddigi területén fogják rendezni. Hozzávesznek azonban még újabb szomszédos területeket is: a Champs de Mars-ot, a Trocadero-ot, Quai Dorsay-t, az Esplanade des Invalides-ot, a Quai de la Conférence-ot, a Cours-la-Reine-t, továbbá a Palais de l'Industrie-t és környékét és így az egésznek terjedelme sokkal nagyobb lesz, mint az eddig Párisban rendezett kiállításoké. Az egész terület számokban kifejezve 108.000 ha. és ezen fognak a különböző kiállítási csarnokok — mindmennyi hatalmas, nagy palota — emelkedni.

Az eddigi kiállítási épületeket, amelyek sok mill. frank költségen készültek, a Trocadero kivételével mind lebontják és helyükbe egészen új, az előbbieknél is fényesebb csarnokokat akarnak emelni. Az építkezési munkálatok már meg is indultak. A Szajna partja is, a melyet szintén bevonnak a kiállítás területébe, egészen új képet fog nyerni Számos új hidat építenek át rajta. Az egyiknek alapkövét csak nemré-

giben rakták le nagy ünnepek középette az orosz csári pár jelenlétében. A parton, a korzó mellett építik az idegen hatalmaságok reprezentacionális, vagy egyéb czélokra szolgáló külön pavillonjait is.

A csarnokokat befogadási képességük fele részében Franciaország foglalta le a maga számára. A másik felét azon államok között osztják meg, amelyek a csarnokok kiállításának általános keretébe illeszkednek bele és nem vonulnak a maguk kiállításával külön pavillonokba.

Jellemző vonása a kiállításnak, hogy az elhelyezés ágazatok, illetve csoportok szerint fog megtörténni.

A francia beosztás 18 csoportot állított föl, a melyek a következők: I. Nevelés és közoktatásügy. II. Művészet. III. Irodalom, tudomány és a művészet segédeszközei. IV. Gépészet. V. Villamosság. VI. Mérnöki tudományok. Közlekedésügy. VII. Mezőgazdaság. VIII. Kertészet. IX. Erdészet. Vadászat. Halászat. X. Élelmezés. XI. Bányászat. Fémipar. XII. Lakberendezések. XIII. Fonó, szövő s ruházati ipar. XIV. Vegyészeti ipar. XV. Különféle iparágak. XVI. Szociális és élelmiszer. Közegészség. Jótékonyág. XVII. Gyarmatok. XVIII. Hadsereg és hadi tengerészet.

Eleintén mind a 18 csoport számára külön-külön csarnokot akartak építeni. Csak később, különösen több külföldi állam előterjesztésére, állottak el ettől a tervtől és néhány rokonszomszagtól egy épületbe utasítottak. Ennek ellenére is még mindig 14, illetőleg — leszámítva a gyarmatügyi csoportot, mint a melyben Magyarország ugy sem fog résztvenni — 13 helyre, külön csarnokra szorodik kiállítás anyagnak. — Valószínű azonban, hogy egyik másik csoportot ezután vonnak össze ugy, hogy a csarnokok száma még kevesebéni fog.

Látható ezekből, hogy a külföldi államoknak, ha a kiállításban méltóan akarnak résztvenni, a feladat megoldásául gondos körültekintésre van szükségük. Mert természetes, hogy az egyes csoportokban nagy területet nem igen fognak kapni és így nem a kiállított tárgyak tömegével, hanem inkább a rendelkezésre álló területnek ügyes kihasználásával, a kiállított tárgyak kitűnőségével, becsességével és tökéletességével kelthetnek nagy hatást.

Az európai és a tengerentúli államok kiválóbbjai elfogadták a rendezésnek, az elhelyezésnek ezt a rendszerét és az egyes csoportok kiállításában együttesen vesznek részt. Csak természetesen, hogy az egyes államok egyenlősége ezért külön kidomborítható. Az exotikus államok azonban a melyek kissébb fejlettségűeknél fogva az általános keretbe bele sem férnek, egységesen, de teljesen külön pavillonban rendezik kiállításukat.

A kiállítás 1900. április 15-én nyílik meg és november 5-én zárul be. Tehát 6 és fél hónapon át áll a nagyközönség előtt nyitva.

A bejelentési határidő, 1899 február 15-ike.

A kiállítandó tárgyak megbirálás tárgyát fogják képezni. Ez irányban a külföldi kiállításoknál az illető kormánybiztosok fognak intézkedni. Az elfogadott tárgyakat 1899. decz. 1. és 1900. febr. 28. között kell a kiállítási területre behozni. A francia kiállítási alap költségen épített csarnokokban és pavillonokban az elfoglalt területért a kiállítók nem fizetnek díjat. A gépek, készülékek stb. működéséhez szükséges vizet, gőzt, gőzt és egyéb hajtó erőt a kiállítás igazgatósága ingyen bocsátja a kiállítók rendelkezésére. A kiállítók csupan a szállítás, csomagolás és az installáció költségei fogják terhelni.

A tárgyakat azon nevek alatt állítják ki, melyek alatt a bejelentés történt. A kiállítók azonban joguk van arra, hogy nevük vagy cégük után mindazoknak a neveit is bejegyeztessék, kik a tárgyak kiállításánál közreműködtek vagy azok előállításához bármi tekintetben hozzájárultak. Még azok is, a kik egy szekrényben közösen állítják ki külön készített tárgyaikat, külön egyenlő, érvényesülhetnek. A kollektív kiállításban résztvevők is, ha jutalomban részesülnék, külön-külön meg-

kapják az elismerő oklevelet, melyben az összes kitüntetettek nevei foglaltatnak.

A kiállított tárgyak ára is megjelölhető, sőt ez kívánatos is, mert ezzel a jury munkálatait segítik elő.

A kiállítók kitüntetése felett nemzetközi jury fog határozni. A jury összeállításánál a kiállításban résztvevő külföldi államoknak is kellő befolyást biztosítottak. A kitüntetések oklevelek lesznek a következő fokozatban: I. Diszoklevél. II. Aranyérem oklevél. III. Ezüstérem oklevél. IV. Bronz oklevél. V. Elismerő oklevél.

A jelenkori kiállítás mellett az egész XIX. századra kiterjedőleg retrospektív kiállítást is terveznek. Ennek ez volna a célja, hogy bemutassa azt a haladást és fejlődést, melyet az egyes csoportok egy évszázad folyamán elértek. Ezt a centennalis retrospektív kiállítást azonban már nem államok szerint rendezik, hanem az illető pavilonoknak előcsarnokában az egyes ágaknak általában, az egész világon elért százados fejlődése szerint.

Ilyen nagyszabású tervekhez mérten a kiállítás finanziaális része is tekintélyes számokat mutat fel. A párisi vezérbizottság budgetje 100,000,000 frank bevételre van alapítva. Az állam 20,000,000 frankot ad és másik 20,000,000 frankot Páris városa. — A többi 60,000,000 frankot pedig élelmesen kombinált sorsjáték után akarják beszerezni. A sorsjátékban ugyanis 60,000,000 frankon felül fognak sorsjegyeket kibocsátani, nyereséményekre pedig mindössze 6,000,000 frankot szánnak.

A budget 100,000,000 franknyi összege következőképpen oszlik meg. Épületek emelésénél, rakpartok készítésénél és egyéb munkáknál 73,000,000 frank költségre számítanak. A kiállítás üzemképes állapotba hozása 12,000,000 frankot emészt fel, míg az igazgatás költsége 8,000,000 frank. A hátralékos 7,000,000 frankot tartalékalapnak hagyják előre nem látott költségek fedezésére.

A kiadások részleteiből jellemzésül talán elég lesz egy példa felmérése. Kertek és udvaroknek dekoratív felszerelésére, szökőkutak és vízjátékok berendezésére 1,200,000 frank szerepel a budgetben. Kertek és ültetvények díszítésére 1,500,000 frank, ünnepélyek és versenyek költségeire 5,500,000 frank, kongresszusok és zenei előadások megtartására pedig 1,000,000 frank van előirányzatban.

(Vége köv.)

Az osztrák-magyar kormányválság.

Debreczen, november 12.

Bilinszki pénzügyminiszter beszéde, melyet néhány nappal ezelőtt mondott az osztrák pénzügyi bizottságban, oly konfliktust idézett elő a magyar kormányban, amely innen is, tülön is könnyen válságra vezethet. — Mig ugyanis Budapest a törvény szigorú szellemét tartva szem előtt, hogy a magyar kormány Bilinszkinnek adott válaszával az egyszerűen és korrektül válaszolt az osztrák kabinet tagja révén az egész kabinetnek, addig Bécsben, legalább politikai körök úgy beszéltek, illetékes helyen elítelik Bánffy Dezsőnek válaszat. Legfelsőbb helyen azt mondják, hogy a magyar kormányban semmi körülmények közt nem lett volna szabad az ő ellenyilatkozatával a nyilvánosság elé lépnie, hanem meg kellett volna várni az alkalmas pillanatot és a vitás kérdésben az uralkodó döntését kikérni. Ugy beszéltek, hogy Bánffy Dezsőt csak azért sürgönyözték fel kihallgatásra, hogy ezt neki tudomására hozzák.

Ha ez való, több mint bizonyos, hogy a magyar kormányban gyors és váratlan meglepetések fognak bekövetkezni. De ez esetben lehetetlen, hogy az osztrák kabinet csorbítatlanul kerülne ki az egyszerűre támadt perpatvarból, mert a bojlást, az inkorrektiséget egyedül Bilinszky idézte elő az ő pókhendi beszédeivel.

Ez annál inkább lehetetlen, mert a német ellenzék immár kijelentette, hogy addig obst-

ruál és addig állja útját a provizoriumnak, míg a Badeni-kormány uralmon van. Egy átmeneti, hivatalnok kormány számíthat arra, hogy neki a provizoriumot megszavazzák. — Sokkal rövidebb az idő, semhogy a válság elodázását halogatni lehetne. Illetékes helyen tudják ezt, de ha nem tudják, meg vagyunk győződve róla, hogy a magyar kormány fölvilágosításokkal fog szolgálni. Mint tegnap jeleztük, a Neue Freie Presse Bánffytól sugalmazott budapesti levélben írja, legkésőbb dec. első napjáig huzódhatik az osztrák provizorium ügye. Ha addig nincs megszavazva, a magyar kormány az 1897. XII. törvénycikk 68 § a alapján sürgős módon, önállóan fog a közös ügyek intézéséhez hozzáfárulni.

De van ebben a levélben egy furcsa passzus, mely szerint a magyar kormány egy hónap alatt akarja letárgyalni ezeket az újszerű és nagyfontosságú javaslatokat. Reméli, hogy a függetlenségi párt nem fogja velünk szemben az obstrukció fegyverét alkalmazásba venni, de ha venné is, a kormány az intézkedéseket utólagos jóváhagyás reményében életbeléptetné.

Ez az utólagos jóváhagyás a furcsa. Hogy gondolja ezt a kormány? Életbe akar léptetni törvényjavaslatokat, a melyet az országgyűlés meg nem szavazott?

Ez lehetetlen, hiszen nekünk nincsen császár-paragrafusunk. Vagy ennek daczára is életbe akarja őket léptetni? Tehát államcsinyt akar?

Nem tartjuk valószínűnek, mert ilyent még a Bánffy kabinetéről sem tehetünk föl. Nem kenyerünk a jóvondolás. Meg kell várni az eseményeket, azok majd megfogják mutatni, mit jelez az az utólagos jóváhagyás.

A helyzetet még tarkábbá teszi a bécsi német diákok tüntetése. Meggondolandó, hogy kétezer német egyetemi hallgató Németország iránt érzett nagyfokú rokonszenvét fejezte ki. Ebben egyszerűen az a fenyegetés is benne van, hogy az obstrukció leveretése esetére a császár és a kormány el lehet készülnie a Németországhoz való csatlakozás eszméjének terjedésére s az ily irányú legelkeseredettebb politikai izgatásokra.

A diáktüntetéseknek egy másik figyelemreméltó része is volt: Lueger megabozgoltak. Elérkezett tehát a Lueger alkonya. Új emberek, új eszmék kerülnek felszínre és ma holnap talán megszünik, vagy legalább rövid időre elszunnyad az antiszemita.

A miniszterek vád alá helyezésétől szóló indítványokat tárgyalta szerdán esti 6 óra 05 perczig és a tegnap délelőtt 11 órakor megnyitott ülése is, egy kis szőharcz elintézése után, ezzel kezdődött a naprend. Szerdán Pacak és d'Elvert báró tartotta szóval a Házat. Tegnap Hoffmann-Wellenhof provokált mindjárt, az ülés elején kissé ellenkebb jelenetet, de úgy látszik, hogy a névszerinti szavazásokra nem jó idő jár ma, mert az ő első indítványát is elvetették. A nap szenzációja különben az elnök megválasztása lett volna, de a mai ülés elején az a hír kezdett a Hazban terjedni, hogy Linzből érkezett megbízható jelentés szerint, Ebenhoch a jelöltséget véglegesen visszautasította.

Beavatott politikai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy az osztrák parlamenti viszonyokban oly helyzet fog a legközelebbi napokban előállni, mely a provizorium békés elfogadását biztosítani fogja. Az esetben azonban, ha minden varakozás ellenére már a legközelebbi napok nem erről nyujtanának bizonyosságot, akkor az osztrák kabinet válsága a jövő hét közepére várható. Bad-ni utóda, min teljesen megbízható forrásból értesülünk. Gautsch báró a jelenlegi vallás- és közoktatásiügyi miniszter lesz, kinek állítólag máris meg vannak a garanciái az iránt, hogy a provizoriumot alkotmányos uton keresztül vigye.

A Magyarország tudósítója előtt a kormányhoz közellálló képviselők így nyilatkoztak: — Az a magyar lapokban kolportált hír, mintha osztrák kormányválság volna küszöbön, teljesen alaptalan.

Sőt leghatározottabban állíthatjuk, hogy most a magyar kormány van hátrányban, mert a korona helyesli az osztrák kormány és nevezetesen Bilinszki dr. pénzügyminiszter egész eljárását, úgy, hogy Bánffy lesz az, aki a két kormány közt most folyó harcban a rövidebbet húzza.

Bánffy báró különben Bécsbe érkezett és ma kihallgatáson volt a királynál.

Presbiteri közgyűlés.

Debreczen, november 12.

A múlt vasárnapról elhalasztott presbiteri közgyűlést szerdán tartották meg.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: A kettős elnöki széket előbb Kiss Áron pü-pök, majd Kiss Albert elkész és Simonffy Imre főgondnok foglalták el. Legfontosabb tárgya volt a gyűlésnek a prot. árvatartó alap alapító oklevele, melynek szövegét a város és a két prot. egyház kiküldöttei a belügyminiszter kívánságai értelmében újból átdolgozták. Az alapító levél azon pontját, mely a számadási kivonatoknak a legtöbb felügyeleti jog gyakorlása végett a városi tanács gyakorlása útján rendez minden év végén a belügyminiszterhez felterjesztetni, Nagy Zsigmond és Szinay Gyula megtámadták azért, mert a városi tanács a presbiteriumra nézve idegen és az autonómiába ütközik az a rendelkezés, hogy az egyház idegen hatóság útján érintkezék szintén idegen felsőbb hatósággal. Somogyi Pál, Osváth Ferencz, kik az ellenkezőt vitatták, Puky Gyula s mások felszólalásai után 9 szóval 8 ellen küldöttségnek adták ki az alapító levelet, oly megbízással, hogy derítse fel mi jogalapja van annak, hogy a számadási kivonatokat a belügyminiszterhez és pedig a városi tanács közvetítésével kell felterjesztetni? E küldöttség tagjai Puky Gyula elnököle mellett Szikszay Gyula, Szikszay Szabó László és dr. Nagy Zsigmond.

Jóó István és társai fellebbezését azon közgyűlési határozat ellen, mely a főiskola jogi, theologiai és tanító képezési tanári karaitól elvette a presbiteriumba való képviselteségi jogát, felterjesztik ugyan az egyházmegyéhez indokolt a kíséretében, de felterjesztik Kovács József ügyész régebbi, eddig az ő kívánságára visszatartott fellebbezésével együtt, melyet 3 évvel ezelőtt az említett tanári karok képviseltesége ellen nyujtott be.

A Vecsey-Bruckner szarvastéri templomalap tulajdonához tartozó majorsági földdekről a város töröltetvén a kisajátítási jogot, a közgyű és felhatalmazta a gazdasági bizottságot, hogy 15000 négyeszdög öi területű s telek osztásra különben alkalmas föld parcellázását készítse elő.

A tárgynál Stahl Géza felszólalt s figyelmebe ajánlta a presbiteriumnak azt, hogy a szomszédságban építendő laktanya területét, bár a városnak nem lenne rá szüksége, a lejtmezezett országot színvonalánál magasabb fekvésű Vecsey-Bruckner féle majorsági földről töltheteti fel a város a mi csak előnyére válnék az egyház házhelyekül kiosztandó birtokának.

A város főmérnöke által presbiteri minőségben tett jóindulatu ajánlatot nem állhatta meg szó nélkül Szikszai Szabó László s olyan forma kívánsággal állott elő, hogy a tanács, ha ilyen módon akarja eszközölni a tér egyengetését, írjon át hivatalos alakban ez iránt a presbiteriumhoz. A közgyűlés nem ilye ridegen gondolkodott. Stahl Géza jóakaratu felszólalását, melyért köszönettel tartozott, a gazdasági bizottság figyelmébe ajánlja a parcellák előkészítésénél.

Szell István kántor kérelmét a régi díjlevél visszaállításáért illetőleg fizetés emelésért nem teljesítik. Az erdődi egyháznak 25, a török-becsei egyháznak 5 frt segélyt szavaztak meg.

Vonatösszeütközés Debreczenben.

Debreczen, nov. 12.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap este, kevéssel 8 óra előtt, vonatösszeütközés történt a dohánygyár előtt elvezető sínpáron. A nyíregyházi személyvonat neki ment a pályaudvarra bebocsátást váró tehervonatnak. Kocsik rombolódtak össze, utasok szenvedtek sérülést; javveszteség, sírás követte az orrasi robajt s az erős larmára a közel lakók nagy tömege csődült a szerencsétlenség színhelyére.

A karambolról gyorsan értesítették az állomás főnököt, de már lassabb tempóban s nem oly pontosan a rendőrséget és a pályatorvosokat. Még az esti órákban híre futott a szerencsétlenségnek s számosan kocsikon, gyalog pedig tömegevel sietett mindeki, aki az esetről hallott, a vonatösszeütközés helyére.

Benn a városban, különösen pedig a színházban, a hova a szerencsétlenség híre szintén eljutott, nagyszámu és súlyos sérülésekről beszéltek. Izgatott hangulat uralkodott mindentelje, — míg a karambol színhelyéről vissza érkezők felvilágosításukkal meg nem nyugtatták az érdeklődőket.

Az esetről következő adataiban számol be tudósítónk:

Az összeütközés.

Este 7 óra 14 perczkor robotott a vasúti állomás felé a Nyíregyháza felől érkező s hosszú kocsisorból álló tehervonat. A dohánygyár előtt eles fűtő jelt adott mert a távjelző nem mutatta a pályaudvarra bebocsátást. Mivel a jelle sem változott át a távjelző, a teher vonat mozdonyvezetője megállította a vonatot s a katolikus temető előtt elvonuló sínpáron vesztegelve várta a bebocsátási jelt. Erre azért volt szükség, mert a reodesen 6 óra 59 pkor érkezni szokott budapesti gyorsvonat 46 percznyi késéssel érkezett meg.

Kevéssel utána rendes sebességgel jött a 4705. számú szerencsi vonat. A pavillon lakatánál iv fordulatot tesz a vonat s Hummel Mihály mozdonyvezető ott vette észre, hogy pár száz méter távolságra utjában áll a teher vonat. Azonnal hatalmas vészjelt és ellengőzt adott. A különben is lejtős, sima és fagyos sínpáron csak fekezhetett a vonat sebességét, de megállítani nem bírta. Így történt aztán, hogy a személyvonat neki ment a tehervonatnak.

E pillanatban hatalmas, fűlsiketelő robaj zaja zugott a levegőben. Nyomban reá segítség káltások, javvesztesékek és sírás hangzott fel.

A hatalmas rázkódtatástól a személyvonatban az aklakhoz, kocsik oldalához, vastartályokhoz vágódtak az utasok. Többen éerbe borultak rogytak le, mások kiugráltak az egyes kocsiosztályokból. Orrasi zaj, larma, síránkozás és leirha atlan remület támadt az utasok között.

A személyvonat vrgen egy fekkkel vllátozt a latszállító kocsik állott. Ott teljesített a zárleknél szolgálatot Rohán Andras kiségitő fekező. Mikor az összeütközés megtörtént, az utolsó kocsiból leugrott kalauz és utána ugroló utasok ennek a szegény embernek a kétségbeesett segélykiáltását hallottak. — Oda siettek s akkor látták, hogy a kocsik darabokra zuzott oldala a fekezéshöz szorította Rohán Andras, a ki nehéz fájdalmi közt képtelen volt a roncok közül szabadulni. Tarsai és az utasok segítettek ki, de állapota aggasztó.

Csakhamar a helyszínére érkeztek Boczán Elemér állomásfőnök, Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, Erdélyi István rendőrfőkapitány és dr. Varga Emil III. kerületi rendőrorvos. A rendőrség megjelent tagjai a vonat kíséretét halgatták ki dr. Varga Emil a sebesülteknek nyújtotta az első segélyt Boczán Elemér állomásfőnök pedig azonnal intézkedett, hogy a sérült és sértetlen utasoknak az állomáshoz szállítására külön vonatot indítsanak.

Míg a különvonat megérkezett, a hivatalos személyek megvizsgálták az összeütközött vonatokat. A tehervonatnak három kocsija roncslódott össze. Az utolsó nyitott kocsiban hatalmas erkélykövek voltak Darabokra törtek ennek vaskerekei, megrongálódott a rátorrt mozdony és szétroncslódott a sínpár is — A személyvonaton ablakok, tartályok törtek össze és sebeztek meg az utasokat, az utolsó kocsijá pedig összeroncslódott.

Fel óra múlva megérkezett a szatmári utra vezető sínpáron a külön vonat. Arra segítettek fel a sebesülteket és szálltak fel az utasok, hogy az állomásra menjenek.

A sebesültek.

Mikor a szerencsétlenség történt sokan debreczeni utasok, a kik között számos sérült volt, nem mentek be az állomásra hanem Szent-Anna-utcza felé igyekeztek be a városba.

Az állomásra szállított sebesülteket a rendőri szobába vitték s dr. Bruckner Ernő együtt kötözte be dr. Varga Emillel sebeiket. Azután egyenként az állomásfőnöki irodába vezették őket, ahol az állomásfőnöki irodába vezették őket, ahol az állomásfőnöki irodába vezették őket, ahol az állomásfőnöki irodába vezették őket.

Megsebesültek: Bodnar Andor gazda 28 éves. Felgyőről jött s Csongrádra akart menni meayegzőjére. Orrát zuzta össze és a kitört ablakból a balszemét vágta meg. Halvax Ernő debreczeni lakos a homlokán szenvedett zuzódást. Molnár József, debreczeni lakos homlokán és karján szenvedett sérülést. Klein József bősörményi közsörüs a homlokán sérült meg. Rohán Andras kiségitő fekező belső sérülést szenvedett. Jakobovits Jakabné a balkezén sérült meg.

Az esti személyvonatot a szerencsétlenség miatt nem indíthaták Nyíregyháza felé. Az egész éj folyamán munkások dolgoznak a karambol helyén, hogy a roncokat eltávolítsák, megrongált pályát helyreállítsák hogy reggel a vonat járatok közlekedését mi sem gátolja.

Mint már fentebb említettük, a rendőrséget csaknem egy órai késéssel értesítette a vasúti főnökség a szerencsétlenségről, sőt dr. Bruckner Ernő máv. egészségügyi felügyelő még később kapott hírt róla, mint a vele egy házban lakó főkapitány: annyira titokban tartották az esetet. Amint a rendőrség kivonult a kihallgatásokhoz fogott és kihallgatta a sebesülteket, a tehervonat a mozdonyvezetőjét Scholtz Albint és vonatvezetőjét Karsai Józsefet, továbbá a vegyesvonat mozdonyvezetőjét Hummel Józsefet és a vonatvezetőjét Juhász Józsefet a mai délelőtti folyamán halgatta ki. A szerencsétlenségnek a már elsorolt személyek sérülésén kívül maradó nyoma lesz az összetört teher kocsikban, amelyek egyikében terméskő, másikban kőszén, harmadikban vasárk negyedikében órkőkvolt a k. Erdékes, hogy éjfelé, mikor a rendőri kirendeltség Erdélyi István fogalmazó vezetője alatt vissza tért, már a kihullott kőszénre rávetette egy atyai szemét, amely a sinek mellett hánnyódott, körülbelül 15 kiló kőszén szedett fel és cipelt a hátán, mikor a fogalmazó megállította és bekísértette.

Az sem mindennapi dolog volt, hogy az állomásvezetés három könyveben sebesült egyent eltüntetett a rendőrség szemé elől, mire kiért: csak azután kerültek elő.

Hogy a szerencsétlenséget kit terhel a felelősség, a vizsgáló bíró fogja kideríteni.

Táviratok.

A tüntető Fiume.

Budapest, nov. 12. A »Debr« ered. táv. Fiumeből jelentik, hogy feleletül a kormány nek Fiumével szemben követni s z a n d e k o l t e l j a r a s a r a a m a i n a p o n, mikor nyilvánosságra jött kiket akar Bánffy a representanza tagjai közül a jövő heten tartandó anketra meghívni az egész representanza elén Mayländer podestával tüntetőleg lemondott.

Egy elmaradt rendjel.

Budapest, nov. 12. A »Debr« ered. táv. A román rendjel kérdés történetére vonatkozólag a Kel. Ért. teljesen megbízható forrásból oly adatot közöl, mely jellemző világitást vet azon irtózatok gyanúsításokra, melyekkel a román sajtó a kérdést tárgyalja. — J e s z e n c z k i m i n. tanácsoson kívül ugyan is még egy másik magyar személyiség is volt kiszemelve rendjel kitüntetésre, még pedig egyik kiváló tudósunk, ki különösen a román történelmével foglalkozik és az erdélyi nlahok történetére vonatkozólag legtöbb kötetből, álló művet is irt. melyben hiteles, történelmileg igazolt adatok alapján kimutatta a románok követelésének tarthatatlanságát. — Ezen érdemes magyar tudos nem reszesült a neki szánt kitüntetésben, mivel állandóan az ország második egyetemén mint tanár működve, a királyi látogatás alkalmával sem időzött Budapesten, s így sen a királyi hadsegedé sem pedig a bpesti román főkonzulatus a rendjel adományozásáról nem értesíthettek később elejtették a dolgot a jelzett körülményből kétségtelenül kitűnik azon tény, hogy magyar reszről semmiféle befolyásolás nem történt, hanem hogy a rendjel adományozás tisztán Károly királyi spontán elhatározásából történt.

A kiegyezés válsága.

Budapest nov. 12. A Debr. ered. táv. Bécsből távirják a B. T.-nak: Bánffy Dezsőt, aki ma reggel ideérkezett — Ő Felsége sürgős magánkihallgatason fogadta. D. u. több óráig értekezett a magyar miniszterelnök Goluchovsky külügyminiszterrel; abban állapodtak meg, hogy a magyar delegáció küllügyi a bizottsága e hó 20-án gyűljön egybe a küllügyi költségvetés tárgyalására. Az előadói tisztet ezúttal is Falk Miksa bizottsági tag veszi át. A magyar delegáció hadügyi bizottsága azután a rákövetkező hétfőn tart gyűlést. L u k a c s p a n z u g y m i n i s z t e r — aki tegnapé volt Ő Felségénél volt kihallgatason — ez alkalommal az 1898 évi magyar költségvetésről tett jelentést. A miniszter a költségvetés ezután fogja képviselőház elé terjeszteni, miután a delegációk megszavazták a közösgyi kiadásokat és így meg lesz állapítható a közösgyi költségeknek Magyarországra eső része: Magyar parlamenti körökben ugyanis ragaszkodtak ahhoz, hogy míg a delegációk a közösgyi költségvetést el nem intézik, a Magyarországra eső összeg a magyar állami költségvetésbe fel nem vehető.

A szerb egyházi zűrzavar.

Budapest, nov. 12. (A Debr. ered. táv.) Brankovics György patriarka, Imejanovic verseczi püspök kisereében Ujvidekre érkezett, hol Opacics German püspökkel a szerb egyházat érdeklő függő kérdésekről tanácskoztak. Mint a »Kel. Ért.« jelenti, eddig még nem sikerült, az ellentéteket kiegyenlíteni, mivel a liberálisok makacsnal ragaszkodnak álláspontjukhoz, a püspökök azonban még nem teleték le a reményről, hogy sikerülni fog, a megegyezést létrehozni.

Ujdonságok.

* A függetlenségi és 48-as párt előljáróit tisztelettel felkérjük, hogy holnap, szombat, folyót hó 13-án délután 4 órakor a függetlenségi körben megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

* A szerkesztőségéből. Kornhauser Antal ur, lapunk eddigi munkatársa a mai napon szerkesztőségünk kötelekénél kilépett.

* A nagytemplom átadása. A debr., ev. ref. egyház ujjalakított és teljesen kitartozott nagytemplomát ma vette át az építési bizottság nevében d. e. 9 és 10 óra között egy Szina Gyula gazd. megbízottsági elnök, Kovács József ügyvéd, Jenei Miklós aljegyző, O. V. égh. Janos algonodnok és Stahlgéza városi főmernök mint meghívott szakértő tagokból álló bizottság Tóth Béla építész vállalkozótól s a templomot teljesen rendben a terveket és határozatokat megfelelően ujjá-

alakitva találta. A templomban ennél fogva az első istentisztelet holnap után vasárnap f. hó 14-én feltétlenül meg fog tartatni, mely alkalommal az istentiszteletet D i c s ő f i József lelkes fogja végezni s egyúttal N a g y A n d r á s újonnan választott kántor is be fog mutatkozni, amennyiben az orgona játékok s a közenek vezetését ő fogja vezetni. E tekintetben a mai nap folyamán még a következő értesítést vettük:

A nagytemplom újra megnyitása folyó hó 14-én vasárnap délelőtt 9 órakor okvetlenül meg fog történni. A z é v. r e f. l e l k é s z i k a r.

*** Meghívó a nőegyleti választmányi tagjaihoz.** Az ügy sűrűsége miatt az idő rövidsége miatt ezúton kérem a Jótékony Nőegylet igen tisztelt választmányi tagjait, hogy a rendezendő társasvacsorák megbeszélése tárgyában e hó 14. azaz vasárnap dé. 11 órakor az árvaház üléstermében lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az ügy haladéktalan es gyors intézkedést követel, minekfolytán minden személyre szóló külön meghívó nélkül kérem okvetlenül megtörténni megjelenni. Debreczen, 1897. nov. 12. Veresné S z a t h m á r y Teréz nőegyleti elnök.

*** Állandó népnevelésügyi bizottság gyűlése.** Debreczen sz. kir. város állandó népnevelésügyi bizottsága szerdán ülést tartott Roncsik Lajos kultúratanácsnok elnöklété alatt. Megjelentek: Joó István középiskolai felügyelő, Mitrovics Gyula ev. ref. lelkes iskolaszéki elnök, Harmath Gergely reálisk. tanár, Kuthi Zsigmond izr. iskolai igazgató, Kaposztás Imre, David Mihály ev. ref. tanító és Polczner Árpád kath. tanító. Tárgy volt a tanyai iskolák felállítására. Elnök az ülés jegyzőkönyvének vezetésére — jegyző távollétében — Kuthi Zsigmondot kérve fel, előadja, hogy a miniszterium utasította a várost, miszerint 15 községi iskolát állítson fel a mennyiben Debreczen községében és a belterületben sok az iskolába nem járó tankötelesek száma. Ebből kifolyólag a tanács megbízta elnököt tanácsnokot, hogy tegyen javaslatot arra nézve, mely pusztákon legelőször a szükség az iskola felállítására. Elnök tanácsnok erre a kir. tanfelügyelővel (Eötvös K. Lajossal) értekezett és úgy találta személyes tapasztalata alapján, hogy az Ebesen és Bánkon első sorban kell, mivel e két pusztán 300 több a tanköteles gyermek. Kéri az állandó népnevelésügyi bizottságot, szoljon e tárgyhoz. Joó István eme két tanyai iskola felállításával nem látja az ügyet rendezve. Állása össze az elnök a tanyai tankötelesek névsorát topografice és akkor szólhatnak a tárgyhöz. H a r m a t h G e r g e l y csatlakozik Joó István javaslatához. Mitrovics Gyula szerint úgy a belterületben, mint a községben hiányzó iskolák felállítását sürgeti. 1500 nál több csak az ev. ref. iskolakötelesek száma, a kik iskolába nem járnak. Kuthi Zsigmond nem barátja a félrendszabályoknak. Valahára meg kell oldani ezt a kérdést. Debreczen ne várja, hogy a kormány figyelmeztesse, utasítsa legszentebb kötelességének teljesítésére, hanem állítsa fel a hiányzó iskolákat úgy a város belterületében, mint a tanyákon: csatlakozik Mitrovics indítványához. Elnök összegezve a véleményeket kimondja határozatilag, hogy egy a belterületben, mint a községben iskolába nem járó tankötelesek teljes jegyzéke összeállítását; elvben kimondván azt is, hogy első sorban is a pusztákon aztán a város belterületén állítsanak fel a hiányzó iskolák. Végre felkéri a városi tanácsot arra nézve, hogy a kerületi orvosok közegészségi szempontból inspiczálják az iskolákat.

*** A kiállítás kitüntetései.** A ker-skedelmi és iparkamarák már legközelebb megkezdik a díszoklevelek és ermek kiosztását, melyeket az ezredéves kiállítás alkalmából az egyes kiállítás nyertek. Mindenütt nagy ünnepléssel fog a mileniumi kiállítás ezen utolsó actusa végbemenni. A kitüntetések és ermek száma meghaladja a tízezret, a kiállítási bizottság nagy buzgalommal küldözgeti azokat a vidéki ipar és kereskedelmi kamaráknak de így is eltart a munka a tavaszig.

*** A dohánybeváltások határideje.** A m. kir. dohányjövődék igazgatósága az 1897. évben termelt dohányok beváltására kiküldött bizottságok működésének tartamát s a beváltási határidőket a következőképpen alapította meg:

Debreczenben decz. 13-tól febr. 28-ig.
H. Dorogon decz. 13-tól 28-ig.
N. Létán jan. 2-től febr. 28-ig.
Ermihályfalván jan. 3-tól február 28-ig.
N. Károlyban decz. 13-tól jan. 28-ig.
Nyíregyházán decz. 13-tól febr. 28-ig.
Nyírbátorban jan. 3-tól febr. 28-ig.

*** Választások a debreczeni ev. ref. egyházban.** Ritkán vannak a debreczeni ev. ref. egyház adópénztárának olyan szorgos napjai, mint mostanában. Tömegesen jelentkeznek az egyháztagok, hogy befizessék egyházi adótartozásaikat s ezáltal megszerezze a szavazás jogát f. é. decz. 27 és 28 napjaira kitűzött főgondnok és presbiter választásra. E választás alkalmával szavazati jogával élhet az egyház minden önálló apai vagy gyámi hatalom alatt nem levő — habár az apával közös háztartásban élő, de egyházi közterhet viselő 24 évet betöltött vagy nagykorúított férfi tagja, valamint özvegy vagy ferjetlen nő, továbbá egyes házasságban élő ev. ref. hitű és közalapi tartozásait a választást egy hónappal előzőleg lerótták, ha az egyházi hatóságok által egyházi vétség miatt fegyelmi uton szavazati joguk elvesztésével büntetve nincsenek. (195 §.) A presbiterium tehát úgy intézkedett, hogy a választó egyháztagok névjegyzéke ez evi nov. 30-án d. u. 5 óraig elkészítessék és ebbe mindazok az egyháztagok bevétesenek, kik 1896 évi decz. 31-ig fennállott egyházi adó és közalapi tartozásaikat ez év nov. 27-ig lefizették és akik erre az évre vétettek fel adózó egyháztagokká. A választók névjegyzéke ez év decz. 1-10 napjain az egyházi számvérvő hivatalos helyiségében közszemlélre tétetik ki, hol ezt bárki megtekintheti s ellene ez idő alatt akár szóbelileg, akár írásban felszólalással élhet. A kik tehát még adóhátralékban vannak, igyekezzenek tartozásukat minél előbb leróni, hogy a szavazástól el ne essenek. Ezuttal választás alá kerül a főgondnoki tisztség, 26 régi és 10 új presbiteri, rendes és 15 póttagi hely és kétszerannyi egyházközségi képviselői hely.

*** A belügyminiszter a hírlapírókért.** Perczel Dezső belügyminiszter értesítette Huszár Kálmán min. osztálytanácsost az opera kormánybiztosát, hogy a vidéki hírlapírók szövetsége javára egy jótékony célú előadást felvehet a januári programmba. Az előadáson a nemzeti színház tagjai is részt fognak venni.

*** Aszfalt és — sár. Doublecoule.** U l e r e v a g y n e m d o u b l e c o u l é ? mert ad vagy nem ad doublecoule? az érdek-lődők közül sokan sejtini fogják; az aszfalt a mivel a főteret burkolni nem akarják. Az aszfalt-doublecoule igen szép dolog, sőt a keramit és gránit sem megvetendő, de a három mindegyikének fölöttébb rosszul áll, ha sár van mellett. Igen, sár, még pedig nem doublecoule, hanem feneketlen és óriási. Akorra, hogy bele lehetne temetni az egész főteret. Ez a sár, a mióta csak a hortobágyi ut produkál tél-víz ideje után, a mint már említve volt, a főteret szomszedsában van: az ispotály utuzában. Az ispotály utca lakói lemondással vegyes fájdalommal vallják, hogy a városi tanács előtt aszfalt-doublecoule keramit és gránit versengenek és arra gondolnak: nekik jó volna egy kis flaszter is. Műveletlen, kissé hepehupás, közönséges, — de jó flaszter a mi kiküszöbölő a sarat, a melyen át most az ispotály utca kocsjai hajóknak egy szebb jövő és jobb ut felé. Néha zátonyra jut egy-egy kocsi; löcs helyig sülyed a kátyuba. Ilyenkor a pasasok kénytelenek leszállani, a sáron mentő csónakot segítségével a járdáig menni, aztán konstataálni hogy benn Debreczenben vannak és nem a Hortobágy kellő kö-

zépén. Minden ház előtt gyakoriak az ilyen idilek; ott akkora a sár, hogy az osztrák parlamentbe lehetne belőle liferálni az obstruáló képviselőknek. Az ispotály utca lakói több ízben folyamodtak a városhoz az utca szabályozásáért, de a város nem olyan lágy, mint az ispotály utca sara. Az ispotály utcaiak még mindig sártengeren át közlekednek a külvilággal, a melyből néha-néha egy-egy merészebb expedíció hírül hozza, hogy ott az aszfalt-doublecoule, a keramit és a gránit közül nem tudnak választani az emberek. Pedig hát tanulhatna a város a legutóbb végeztetett munkákból. Ime milyen más képet nyert rögtön a Miklós-utca, hogy befejezték az aszfaltozást. Eddig egészen olyan volt a szolgabírószék környéke, mint valami elhagyott falu, most pedig egészen nagyvárosias külseje van s mi csinálja ezt? — Az aszfalt! S ezt Debreczen nem akarja belátni, pedig mihamar késő találni lenni, hiszen már most is egészen hatramaradt; Munkács, M. Sziget, Nagy Károly, Szatmár, stb. mind apró cseprő kis városok a nagy és hatalmas Debreczen körül s mindenik nagyobb aszfalt gyalogjárót készített egy év alatt, mint Debreczennek 20 esztendei produktuma. Az olyan utca, mint a hatvan, perfectum, amelyek egy egész vidék közvetítő csatornái téglával vanak burkolva! Illó ez egy nagy városhoz, páne akkor, mikor az aszfalt nem is drága. Az nem érv, hogy a körkemence forgat emelni kell, mert azt lehet emelni úgy, ha odavisszük a teglaburkolatot ahol meg az sincs. Ime nézzék meg az ev ref. egyház nagytemplomának újjalakított terraszát, kicsoda elegancia ömlik el azon, mióta aszfalt váltotta fel rajta a téglát. S ma már e tekintetben sem szorulunk a külföldre a magyar aszfalt minden tekintetben — kiállja a versenyt a külföldivel. Ajánljuk ezt a két legutóbbi munkát: a Miklós utcai gyalogjárót, a nagytemplom terraszát mindazoknak figyelmébe, a kik városunk szépítésével gondolnak.

*** Könyvosztás.** A debreczeni ifjuság önképző együletének a könyvosztás keddi és péntekről a hét szerdai és szombat napjára tétetik át. Debreczen 1897 november 10. Az elnök s g.

*** Találatott.** Egy ékszer és egy érték-tárgy találatott két különböző helyen. Igazolt tulajdonosok az I. ker. kapitányságnál atvehetik.

Színház.

Színházi műsor. V a s á r n a p n o v 14-én délután leszállított helyárrakkal: C e l e s t i n a p o b o h o z a t o s o p e r e t t e. R e n d e z ő B a r t h a J. este rendes helyárrakkal H a r m a d s z o r T r i l b y. G e o r g a d u M a r i e r s z e n z a c i ó s u j d o n a g a. R e n d e z ő S z a t h m á r y. Hétfőn nov 15-én T r i l b y n e g y e d s z e r. K e d d e o n o v 16-án u j b e t a n u l a s s a t. « Á d o l o v a i n a b o b l e a n y a. H e r c z e g h F e r e n c z k e d v e l t s z i n m ű v e a k ö v e l t e z ő s z l e r e p o s t á s s a l ; J ó b S á n d o r — S z e n t e s V i l m a — F á i F l ó r a, S z e n t i m a y n é S z a b ó I r m a ; D o m a h á z y n e — K i s s I r é n, T a r j a n l ő h a d n a g y — V i d o r ; S z e n t i r m a y s z á z a d o s — B a r t h a ; L o r á n t b a d n a g y — T a n a y ; B i l i c z k y k a d é — R u b o s s t b. R e n d e z ő V i d o r.

Szerdán nov 17-én. R a n g e s m ó d. S z i n m ű 3 f o l v o n a s b a n i r t a S z i g e t i J ó z s e f. E z e l ő a d a s k ü l ö n ö s é r d e k e s s e g e a z, h o g y S z a t m á r y Á r p á d l e g j o b b s z e r e p e i n e k e g y i k é t j á t s z a b e n n e s h o g y K o m j á t h y n é Z. T e r e z b e t e z s e g e u t a n e z e s t é r é p f e l e l ő s z ő r. R e n d. S z a t m á r y. C s ü t ő r k ö n n o v 18-án A h e l y e t t e s. A v i g s z i n h á z n a k m u l t é v b e n n a g y s i k e r t a r a t o t t k ö l n ő f r a n c z i a b o h o z a t a. R e n d e z ő : V i d o r. P e n t e k e n n o v e m b e r 19-én. L. K o m á r o m y M a r i s k a u r n ő e l s ő v e n d é g j á t e k á u l R i p p v a n W i n k l e. P l a n q u e t t e o p e r e t t e. B é r l e t s z ü n e t. R e n d e z ő : K o m j á t h y. S z o m b a t o n n o v 20-án. L. K o m á r o m y M a r i s k a u r n ő m á s o d i k v e n d é g j á t e k á u l : A c o r n e v i l l e i h a r a n

gok. Planquette operetteje. Bérlet-szünet. Rendező Komjáthy. Vasárnap nov. 21-én délután leszállított helyarakkal Lumpaczius Vagabundus, vagy a három jó madár énekes bohózat, Rendező Szatmáry. Este rendes helyarakkal az idényben először. 1000 é. v. Látványos történeti színmű 10 képen írta Verő György. A n. e. b. e. r. l. ö. k. ö. z. ö. n. s. é. g. érdeklében szükségesnek tartjuk jelenteni, hogy a pénteki napon rendszerint megtartott bérletszünetes előadásokra a színházi pénztáros nem tartja fenn a bérletközönség jegyeit az előadás napján de 10 óráig, hanem a városi színház bizottsága utasította a n. a. k. megfélelően minden jegyet a korábbi jelentkezőknek adnak el. Előjegyzéseket azonban melyek a kiválasztott jegyek megvárta-át biztosítják, az előadás napjának d. e. 10 óráig mindig érvényben maradónak tekint a pénztárnok.

Debr. 1897. nov. 10.

Az igazgatóság.

IRODALOM

A czivis naptár. A Csokonai nyomda és kiadó r. t. e. czimén adott ki egy tartalmas naptárt, melyben a rendes kalendáriumi részen és jegyzék naplón kívül a következő közleményeket találunk: Nagy idők. Szabadságharcunk 50-ik évfordulójára írta Szabolcska Mihály. Márczius 15-iké ötvenéves évfordulója. Beleszöve Debreczen város történetének vizsgálata tekintettel az 1848/49-iki eseményekre és a debreczeni 1848/49-es honvédegyület története s a következő képek: Kossuth Lajos arcképe, Debreczen sz. kir. város czimere. A debreczeni ref. nagytemplom belseje: A debreczeni ref. collegium 1848-ban, Menekülés Debreczenbe 1848 december 31-én. A debreczeni csata 1849 augusztus 2-án. A debreczeni honvéd egyesület tagjai. Írta: Bartha Mór. Kik voltak a honvédek. Írta: Tóth Kálmán. A z. é. n. a. l. l. e. r. k. ö. p. ö. n. y. e. g. e. m. Írta: Könyves Tóth Kálmán. — Monakó. Írta: Várady Antal. — A szócza lista. E. E. után németből fordította Somos Arpád. — Szójjúk fonyók. Írta: Sáfra ny Lajos. — A múlt év története (A görög-török háború. A párisi tüzkatasztrófa, II. Vilmos német császár Budapesten), beleszöve a következő képek: Abd-ul-Hamid török szultán, Kanea. A párisi tüzkatasztrófa színelve a tűzvész után, II. Vilmos Tóth András debreczeni szobrászról. Beleszöve a következő képek: Tóth András, Tóth András Kossuth Lajos szobormintája. Mulattató (Dankó Pista néni). Adomák. Hasznos tudnivalók Debreczeni czimár. A szomszédos vármegyékben tartatni szokott országos vásárok jegyzéke.

Übersichts Karte der Dislocation des k. u. k. österr.-ung. Heeres und der Landwehren im Jahre 1897—98. Massstab: 1,800,000. Verlag von G. Freytag & Berndt, Wien VII/1. Szokatlan dolog, hogy német nyelvű kiadványról tegyünk említést e rovatban, azonban ez a mű megérdemli a kivételt, mert ha nem is teljesen — de szakít azzal a régi rossz szokásával a közös hadseregek, hogy a magyar városokat csak német nevükön ismerték. Ez a térkép csak Debreczen-t, Nagyvárad-ot, Kolozsvár- stb. ismer, az eddigi Debreczen, Grosswardein, Klausenburg stb. legfeljebb zárjelben látható, sok meg ott sem. Tartalmá czime teljesen megvilágítja, mindössze annyit kell hozzátennünk, hogy a térképre felrajzolt adatok a széleken táblázatokba vannak szedve katonai beosztás szerint. Ara nincs kitéve.

A jog és államhölcsület kézikönyve. Írta dr. Öreg János. A debreczeni főiskola kitűnő tanára e czimén adta ki hosszú tanári működésének eredményét. Most csak jelezük megjelenését, — nemsokára bővebben ismertetjük.

A bűvészet könyve. Írta Tolnai Simon. Előszóval ellátta Tóth Béla, Rendkívül érdekes könyv jelent meg ez alatt a czim alatt a könyvpiacon. A 17 ivnyi vaskos kötet tartalmát nagyban emeli ama 400 darab

rajz, mely a műben előfordul. Rendkívül mekkönyvebbíti a mutatóványok kivételét a rajzok pontos készítése. Sőt a mutatóványok megkönnyítésére egy-egy nehezebb mutatóvány 4-5 rajzban van megmagyarázva. Mindazok a titokzatos csodák, melyeket az indus fakirok, a perzsa magusok s a hírneves európai művészek, mint Herrmann tanár, Bergher Fox, L'Home Masque, Marian Beloccini stb. stb. produkáltak, meg vannak magyarázva ebben a könyvben s ugyanazokat bárki is előadhassa de ettől eltekintve páratlanul érdekes és tanulmányos olvasmány mindenki számára. — A spiritizmussal külön fejezetben foglalkozik. — Batran mondhatjuk, hogy a ki ezt a könyvet elolvassa, nem lesz spiritista. Kezzel foghatóan be van bizonyítva, hogy jelennek meg a szellemek, a szellemek lenyomata. Gumbertland, Bastian stb. híres spiritisták mutatóványai le vannak írva úgy, hogy bárki azonnal elő is adhatja mind-efele szellemek segítségével nélkül. Kapható füzve 2 frt 50 krért, diszes kötésben 3 frtért.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-cz végrehajtása iránt.

d) a i a pezsgőt (ugyszintén a szénsavas bort telített bort vagy habzó bort), továbbá az ürmöst, törkölybort (csigert, löret) és gyümölcsbort nem a jelen rendeletben előirt elnevezések alatt raktaozza vagy hozza forgalomba (lásd a jelen rendelet 4. §-ának A) pontját és 5. §-át):

e) a ki bort olyan vidék (község vagy hegy) megjelölésével hoz forgalomba, melyen az nem termelt, illetőleg a mely vidék (község vagy hegy) jellegének meg nem felel, illetőleg a megengedett elnevezést vagy jelzést illető rendelkezések ellen vét (lásd a jelen rendelet 7 §-át).

f) a ki bort olyan szőlőfajta megjelölésével hoz forgalomba, a melyből az nem készült (lásd a jelen rendelet 7. §-át).

Mind az A), mind a B) alatti esetekben azonban a jezzelt büntetések csak annyiban alkalmazhatók, a mennyiben az elkövetett cselekmény a büntető törvények vagy a közegészségügyi törvény vagy szabályok szerint súlyosabb büntetés alá nem esik; mert az utóbbi esetben az elkövetett cselekmény az illető törvény vagy szabályok alapján bírálandó el.

Mind az A), mind a B) alatti esetben a kihágás elkövetői ellen illetőleg oly további elbánás is alkalmazható, a mely a büntetést szigorítja.

I y szigorítások:

1. a büntető ítéletnek az elírt fel költéségén való közzététel.

Ha azonban ez ítéletileg elrendeltetik, a közzététel módja és határidője az ítéletben allapítandó meg. (Lásd a törvény 8. §-át.)

2. A bor elkobzása (I. a törvény 9. §-1) s az ítéletben megjelölendő jótékony czelokra fordítása. (I. a törvény 12. §-át.)

9. §.

Hogy a büntetés a jelen rendelet 8. §-ának A) és B) pontjában említett büntetések végső határai közt miként szabassék ki s hogy az ugyanazon szakasz 1. és 2. pontjába említett szigorítások mikor alkalmazassanak, az rendszerint az eljáró hatóságok mérlegelésétől függ. Általánosságban az elv követeendő, hogy szigorubb büntetés szabandó ki akkor, ha a kihágás ismételtlen követtetett el, vagy ha az elírt ily kihágás miatt már büntetve volt, tehát visszacsés esete forog fenn, vagy ha a cselekmény súlyosabb beszámítás alá eső körülmények közt (nagy arányokban vagy rendszeres foglalkozásként követtetett el.

Az ítélet közzétételét a törvény 8. §-a az eljáró hatóság befátására bizza ugyan, — mindazonáltal megjegyeztetik, hogy különösen olyan esetekben, a mikor a panaszlott mes-

terséges bor készítése vagy gyártása miatt ítéltetik el, a közérdek szempontjából kívánatos, hogy a büntető ítélet mindig hírlapilag közzétételük, hogy ez uton a müborgyártók üzelméi a nyilvánosság előtt leleplezessenek. De kívánatos az ítélet közzététele azért is, mert ez legtöbbeket magánál a tulajdonképeni büntetésnél is jobban elrettent a kihágások elkövetésétől.

Olyan esetekben tehát, a midőn daczára annak, hogy a panaszlott mesterséges bor készítése vagy gyártása miatt ítéltetik el, a hatóság az ítélet hírlapi közzétételét az ítéletben nem mondja ki, a közzététel mellözése mindig indokolandó.

10. §.

Az 1893: XXIII. törvényczikkben megállapított kihágások lehető megakadályozása. illetőleg megelőzése végett, vagyis abból a czélból, hogy lehetőleg elháríttassék mindaz, a mi a kihágások elkövetésére könnyebben módot és alkalmat nyujthatna, a következő rendőri intézkedések tételnek:

1. Törkölybortnak, ugyszintén gyümölcsbortnak készletben tartása csakis az alább jelzett módon különraktározás mellett engedetik meg, u. m.:

a) borkereskedők ezeket az italokat, a meddig azok hordókban vagy más nagyobb tartányokban vannak, okvetlenül egészen külön pinczekben vagy külön raktárakban, tehát mindeneseire oly helyiségekben kötelesek tartani, a melyekben természetes bort vagy ürmös borokat egyáltalán nem tartanak; abban a pinczében vagy más helységben tehát, a melyben természetes borok vagy ürmös borok vannak, törkölybor vagy gyümölcsbor meg ideiglenesen sem helyezhető el, a legrövidebb időre sem.

Folyt. köv.

Budapesti gabonatózsd.

okt. 11

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bűsa	kilós	Ar 190 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	—	13.25—13.30
"	76	12.70—12.75	80	—
"	77	12.95—12.95	81	00.00—00.00
Écszidi	78	13.00—13.10	82	00.00—00.00
"	79	13.15—13.20	—	13.20—13.25
"	79	12.65—12.80	80	—
Fehérmegyei	76	12.95—13.05	81	—
"	78	13.05—13.15	82	00.00—00.00
"	79	13.20—13.25	—	—
Bácskai	76	12.85—12.90	80	13.25—13.30
"	77	13.00—13.10	81	00.00—00.00
"	78	13.15—13.25	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	70—72	8.50—8.60
" másodikrendű	—	8.45—8.50
Árpa takarmánynak	60—62	5.80—6.15
" ételmi való	62—64	6.60—7.00
" serfőzdei	64—66	8.—10.00
Zab	39—41	6.30—6.50
Tengeri búsa	—	4.95—5.50
" más nemű	—	4.35—5.35
Repeze búsa	—	12.20—13.00

Sertés vásár.

okt. 11.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilógrammon feüi sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilógramm sulyban) 53—54 krajczáig. Könnyű (páronkint 220 kilógrammig terjedő sulyban) 52—53 krajczáig.

Sertéslétszám: 1897. évi nov. 8-ik napján volt készlet 23 781 darab, 1897 nov. hónap 9-ik felhajtattott — drb, 1897 nov. hónap 9-ik napján elszállított 460 darab 1897 nov. hó 10-ik napjára maradt készletben 23,321 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanya.

CSARNOK.

Zónautazás.

Irtá: **Hernády Emilia,**

Folytatás.

— Hanem a koffereket segít kihozni lekem, mert hordár jön ugyan, de nem győzi mind.

Ime már jön is. Két koffert a targonczára, a többi hátára, oldalára kötözve megindul, de maradt biz ott elég a Jutkának is. A három kalapskatulyával, ugyanannyi kezitáskával, a plaidokkal és kendőkkel úgy néz ki, mintha vásárba menne.

A szomszédok, kik már hetek óta csodadolgokat hallottak az utazásról, kíváncsian dugják ki fejüket, mikor az expedició megindul.

A papa még gondosan átvizsgálja az ajtókat, az ablakokat, jól be vannak-e függönyözve, mert ez mutatja legbiztosabban, hogy utaznak.

A házmesternét meg külön is megkérlik vigyázzon a lakásra s aztán megindulnak, elő a hordár a cseledlányval, utánuk Kari, az erősen összekötözött esernyő, napernyő és botokkal, a két lány követi őket, végre a papa és mama kibékülve a nagy gondok után, boldogan mosolyognak.

Elvezik a friss reggeli levegőt s beszélgetés, tervezgetés közben közelednek a pályaház felé.

A pályaházhoz érve, csöngetést hallanak. Azt híven és jól sejtve, hogy nekik szól, egy más hátán, nagy sebbel lobbol rohannak be a váróterembe. Szörnyű izgatottságukban alig tudják a jegyeket megváltani és a koffereket feladni.

Végre maguk sem tudják, mily csoda által — a testes mamát a papa húzta, a leányok és Kari tolták be a kocsiba — felig ájultan dőlnek a kiállott izgalmak után a másodosztályu kocsii vedlett bőrpam-lagára.

Alig kezdenek magukhoz térni, már ott is van a kalauz és kéri a jegyeket.

Ujabb izgalom! Keresik, kutatják zsebeit, a kézitáskát kiforgatják. A mama és a leányok a keztyűnyílásban, hová a hébe-korba való színházba menetel alkalmával teszik a zártszek jegyeket; de nincs, nincs sehol. — Mintha a föld nyelte volna el — jegyezte meg szomorúan az apa.

Egész sápadtan zavartan, mintegy segítséget kérve neznek a türelmellenkedő kalauzra és gunyosan mosolygó utitársakra, mikor Kari felpillant véletlenül a fejük felett levő halóba.

Ott ékeskedik az öt jegy szép sorjában a papa kalapja mellé tűzve. Az öreg sok strapában kimerülve, kimlegedve, a mint a kocsiba lépett első dolga volt kényelembe helyezni magát, a kalapot feledve a halóba, nem törődött többé vele.

Nehéz kő esett le ezzel szívékről. Most már kezdtek kissé körültekinteni, és kezdték élvezni az utazást.

Az utitársukat szemügyro véve, nem sokára megindult az általános társalgás, mely természetesen első sorban is az ut hossza és ezéjja kö ül forgott.

A papával szemben a szögletülélen egy alacsony, köpczös, körülbelül negyven éves férfi ült. Gyér vörösés haja, ritka pofaszakái, leharapdált vörösés bajusza és hiányos fogai ival nem tartozott a leghódítóbb férfiak közé. Fura a viselete sem emelte szépségét; puha fekete kalap, hosszú himzett mellény, világos sárga, koczás könnyű kabát és nadrág. Oriási manséta gombok, vastag óraláncz, lapos orrán aranykeretű pápaszem egészítették ki sajaságos öltözetét.

A kérdezősködésre, hová utazik, egész vidáman beszélt el, hogy egyik felvidéki fűrdőben gyógyította gyomor baját, de megszökött a fogvazogató hideg elől, melyet nem csak levegő, de meglehetősen drasztikus hideg vizkúra alakjában is élvezett. Mint mondta, még most is borzongva gondol arra a sok hidegre. Am ezt mind elviseite volna, ha azon

felül nem kárhoztatták volna még hideg tej ivásra is. Ez több volt mint a mennyit elviselhetett s ő siet hazá az ormányságba, hol barátai már alig várják egy kis murira.

Kölcsönös rokonszenv nyilvánítása mellett rövid idő múlva a legjobb barátok lettek az öreg Haryval s Karit is szövetségbe vonva ki áhítattal hallgatta, nagyban politizáltak és szidták a németet.

Ezalatt a mama és a leányok a másik sarokban mulattak egy csinos szikár barna fiatal emberrel, ki rendkívül udvarias volt hozzájuk és minden szükséges felvilágosítást megadott az utazást illetőleg Borszéket, Tusnádot és fűrdőfűrdőt illetőleg tökéletesen helybenhagyta nezeitüket.

A leányoknak, de meg a mamának is rendkívül imponált nagy tudásával, tapasztalataival, melyivel az ország városairól és fűrdőről beszélt. Nyilván sokat utazott előkelő fiatal ember lehet, — gondoltak — mily finom előkelő modora van, mily szellemesen érdekesen tud utazásairól csevegni.

Margit minduntalan igazgatta, csinositgatta magát s el volt ragadtva, hogy így kellemes utitársuk akadt mindjárt az ut elején.

E két alak egész hosszú utjokon kísérőjük maradt, mert a fiatal ember mint mondta, Romániát utazza be, az idősebbnek pedig megtetszett Haryék utiterve s a helvett, hogy kedves életparjához sietett volna elhatározta, veitük tartani jóban rosszban egyaránt.

A többi utas folytonosan változott és bár mennyire el is álltak az ajtókat, ablakokat, jutott biz ott mindig fölösleges számban utas, még a folyosókra is.

Egyik kisebb állomáson nagy csődület volt. Egy egész majális fiatalok töltött be a kocsikba s majd megostromolták a vonatot. Egy csomó le is maradt, de a vitezebbek, kik emelkedettebb hangulatban voltak nem engedtek. Így esett, hogy a fiatal emberek szoroson egymás mellett, dupla sorokban szorongtak kin a folyosón, a mikor egyiüknek, ki már nem igen volt képes disztigálni, eszebe jutott, hogy ő voltaképen olyan kocsiba került e melynek a jelzése 6 10 36 ember.

Ezen szellemes ötletet nyomban nyilvánította is oly módon hogy elkezdett ékteleentü nyeríteni, a többi vérszemét kapva, utánna masok bögest, bégetést, rőfögest, utanozva járultak hozzá, a pokoli hangversenyhez. Akadt olyan is ki talán nem joggal nem csak csinak képzelt magát és kegyetlenül ordítva utanozta a szamar hangját.

Az utasok dobhártyájának szerencsésjére mely már komoly veszedelemben forgott a következő állomáson vege szakadt az elit-hangversenynek. mert a kedélyes társaság itt — folyvást ordította, egészen beleélve magát a hozzá mellő h-lyzebe — vegre kszált.

A szegény Haryné migrént kápot, ajuldozott s a leányok a szikár fiatal ember segédlete mellett alig tudták szagos üvegséikkal magához teri eni.

Minden állomáson akadt ily téle kis mulatság, mert nem kell feledni: a zóna fenyegetés és boldog boldogtalan utazott!

Alig kezdtek a fölött való örömben, hogy egy darab időre magukra maradtak, kissé kényelembe elhelyezkedni, egyszerre csak két pajeszes lengyel honpólgár ereszkedik le melléjük és a legnagyobb évezttel kezd falatozni nemzeti eledélből a foghagymából.

Ujabb ajuldozások után megfogadtak a papa tanácsit s arra az időre, míg az atyfiakkal együtt utaznak kitelepedett a család a folyosóra.

Keserves volt biz az állás, különösen Hary mamának, de hát mit nem tür el az ember azért z élvezetet, hogy utazhatik s még hozzá oly emelkedett hangulatban, miut a milyenbe őket ritka szerencsésük hozta.

Margit rohamlépésben hódított — lehet mondani zónázott a szerelem, minden valószínűség szerint hazassággal végződő — révén, s már mint milliomosnét képzelte magát.

A mama és Irén minden módon kedveskedtek eeki, mintegy előlegezve azt a kenyezetést, a mit egy ilyen duszadg menyecskét megillet és élvezettel halgatták a fiatalember

pergő beszédét, a ki birtokairól regélt nekik.

Esteledett, mire egy nagyobb állomáshoz értek, hol követelő gyomrukat kielégíthették.

Az ebédért sajnálták a pénzt és csak néhány pohár sört és sókiflit költöttek el most hát már lehetetlen volt elhalgattatni a gyomruk korgását.

Besétáltak az étterembe és nem látva étlapot, gyorsan sonkát és sajtot rendeltek azon hiszemben, hogy ez lesz a legolcsóbb és esetleg, — ha sietni kell, — magukkal vihetik.

El is fogyasztották farkas étvágygyal, mindenki egy-egy adaggal, de két kenyérral és a hozzávaló sörökkel.

— Mi baj papa, Mi történt, kérdik aggódva, rosszn van talén?

— Ó forintomba került a vacsora, nyögi fájdalmasan, ha ez így megy, hamar végire járunk pénzünknek.

— Lássá, lássa papa, nem mondtam még otthon, hozzuok magunkkal egy főt sonkát, jó nagy fehér czipóval, elég lett volna az egész utra. De maga mindig csak a saját feje után jár.

— Na majd óvatosabbak leszünk ezután és nem eszünk több sonkát.

— Csak tudni tudnánk — sopánkodtak a leányok. — De ez teljes lehetetlenségnek látszott a zsufolt kocsiiban.

— Végre is, hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy az urak kinn sétálnak a folyosón, majd eltöltik szivarozással. Politizálással az időt míg a hölgyek egy egy óra hosszat felváltva pihenhetek.

A terv szépen meg volt csinálva, de a kivételre már nem volt alkalom, mert a vonat nagy zökkenéssel megáll, az ajtó nyílik és egy fiatal mama kis csemetéjével, pesztonkájával öbebeskével, nagy sírás és ugatás közben nyomul be.

Folyt. köv.

Debreczeni

városi színház.

Folyó szám 42.

Bérlet szám 33.

Ujdonság!

Ujdonság!

itt másodsor

szombaton, november hó 13-án
másodsor

TRILBY.

Színmű 4 felv. George du Maurier regénye
után, irta Paul M. Potter. Fordította
Fáy J. Béla.

S z e m é l y e k:

Tribly O'Ferral	Halmi M.
Talbot Wynne (Taffy)	Barta
Alex Alister (Sandy)	Tanay
William Bagot (Billy)	Vidor
Rochemartel hg. (L'Zouzon)	Karacs
Ta. De Lafarce (Dodor)	Szentes
Svengali	Komjáthy
Geckó	Rubos
Vinardné, házmesterné	Kiss I.
Antony	Ungváry
Lorimer	Serfőzy Gy.
Thomas Bagot	Szathmáry
Mistress Bagot	F. Csigaházy
Kaw színigazgató	Fenyéri
Angéle	Cserényi
Honorine	Bartháné
Margueritte	Cserényi M.
Philippine szobaleány	Kovács F.

Történiik Párisban, az 50-es években, az I. felv. egy műteremben, a Quartier Latinben, a 2. felv. egy hónappal utóbb ugyanott, a 3. felv. 5 évvel később a Cirque de Bashibozouque foyejában, a 4. felv. 5 nappal utóbb az I. felv. színhelyén.

Holnapután, vasárnap
UGYANEZ.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

 Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menü kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczershámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen“ kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.